

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación: Organización do centro escolar

Materia	Educación: Organización do centro escolar			
Código	V51G110V01203			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Blanco Navarro, Marta			
Profesorado	Blanco Navarro, Marta			
Correo-e	marta.blancosnavarro@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	A materia de "Organización do Centro Escolar" (OCE) forma parte do módulo temático "Procesos e Contextos Educativos", de carácter básico. Pretende que os alumnos/as poidan aproximarse á realidade educativa, de maneira que vaian adquirindo as competencias demandadas polos empregadores no século XXI. Tamén pretende desenvolver aquelas competencias, habilidades e virtudes que favorecen a implicación responsable e innovadora na educación. Todo iso, con perspectivas de sustentabilidade e de achegar o mellor de si mesmo e do maxisterio, tanto en centros escolares públicos como privados, como noutras posibles realidades educativas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten

C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D18	Lideranza
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Tomar conciencia das propostas universais e Europeas en materia educativa, con espírito crítico, para poder colaborar no desenvolvemento dun mundo e unhas prácticas educativas máis sustentables, centradas no ben da persoa. Exporse a posibilidade dun Pacto Educativo Común.	A3	B12	C10 C43	D2 D6 D14 D15
Coñecer, analizar e asimilar a forma de participación dos centros educativos, como medio de desenvolvemento dunha sociedade democrática. Isto inclúe a planificación e xestión dos documentos institucionais e dos diferentes órganos de goberno e coordinación dos centros educativos de Infantil e Primaria. Recoñecer as responsabilidades e implicacións de cada un no bo facer do centro educativo.	A3 A4	B6 B9 B12	C8 C9 C64 C66	D1 D2 D6 D7 D8 D14 D15 D18 D22
Identificar as principais esixencias relacionadas cos requisitos mínimos, os servizos de atención á diversidade, complementarios e de recursos personales e físicos dos centros educativos.	A5	B6 B12	C9 C10 C21	D2 D6 D8 D15 D22
Situar a avaliación como un elemento de alta importancia, necesaria para desenvolver un proceso educativo adecuado e alcanzar a calidade e excelencia educativa. Coñecer os distintos significados, tipos, criterios, e modelos de xestión de calidade. Recoñecer o papel do liderado, de imprescindible desenvolvemento para cada futuro docente.	A1	B1 B6 B9 B10	C8 C17 C64	D1 D2 D7 D15
Abordar posibles situacións reais da vida dos centros educativos con obxectividade, cientificidade, iniciativa e espírito de colaboración entre os diferentes membros do centro. Ir adquirindo as competencias individuais necesarias para enfrontarse a unhas oposicións ou unha entrevista persoal na vida laboral, e no Traballo Fin de Grao da carreira.	A2	B6 B11	C8 C9 C10 C64	D1 D2 D3 D7 D8 D16 D18 D22
Coñecer experiencias internacionais, estatais, autonómicas e, mesmo, locais que acheguen experiencias innovadoras en Educación Infantil para aplicalas na aula. Mostrar interese pola participación en propostas investigadoras sobre estes temas.	A3 A4	B11 B12	C43 C58 C64 C66	D1 D2 D3 D7 D8 D14 D15 D16 D18

Contidos

Tema

*Fundamentación CONCEPTUAL	Neste curso académico os contidos desenvolveranse en 5 Módulos, que estarán dispoñibles no curso correspondente da plataforma dixital *Blackboard Ultra. Cada un destes módulos contará con Contidos Base (CB), Avaliación, Prácticas e Recursos Adicionais (RA). Nesta guía docente detállanse algúns contidos a modo de exemplificación.
Localización CONTEXTUAL	Contextualización mundial, europea e estatal. Do Ministerio á Aula Centros Educativos
Concreción da PARTICIPACIÓN	Os Poderes Públicos e a educación como servizo de interese público Sistemas Educativos A Participación como dinamismo democrático Plans Institucionais Órganos de Coordinación e Goberno
Dimensións ESTRUTURAL e RELACIONAL	Organización dos axentes educativos, recursos, espazos, horarios e actividades Seguridade nos espazos infantís Potenciar unha cultura de centro que fomente a corresponsabilidade Dimensións da relación Profesor-Alumno
LIDERADO e AVALIACIÓN	Liberdade persoal: a vitoria privada como antecedente da pública Liderazgo educativo A avaliación como elemento de mellora e de aumento de calidade Avaliación de centros Tipos e técnicas de avaliación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	23	20	43
Resolución de problemas	21	5	26
Seminario	4	4	8
Exame de preguntas obxectivas	1	24	25
Traballo	12	17	29
Presentación	4	15	19

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Os aspectos teóricos da materia Organización Escolar do Ensino levarán a cabo a través deste tipo de metodoloxía. Considerase a máis adecuada para poder desenvolver nas clases do grupo de alumnos/as completo. Dado que nos situamos nun Plan de Estudos Presencial, as achegas das clases son insubstituíbles por outros medios documentais; o alumno/a que non recibe os contidos debido á súa ausencia, ou que non ten oportunidade de practicar as habilidades practicadas en clase, é responsable de recuperalos por conta propia. Todo o que se explica en clase, forma parte da materia, xunto cos demais recursos.
Resolución de problemas	As clases seminario coa metade do grupo suporán un cambio de dinámica respecto da clase do grupo enteiro. As prácticas levadas a cabo serán variadas e, ineludiblemente, o alumno/a comprométese a participar de forma activa nelas no momento que decide cursar a materia. Os grupos serán variados, en ocasións realizados ao azar, en ocasións a elección do propio alumno/a.
Seminario	Este campo queda aberto ás posibles charlas que xurdan ao longo do cuadrimestre, relacionadas cos nosos temas de interese.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumno/a poderá consultar ao principio da clase calquera dúbida que lle xurda. Resulta conveniente que esgote en primeiro lugar este método, polos beneficios que se seguen para el e para os demais compañeiros/as. En calquera caso, si así o considera necesario, o alumno/a poderá facer uso da Tutoría Académica designada no horario establecido, que se atopará dispoñible na web, xunto co horario de tutorías académicas de todos os demais profesores e materias. Para evitar que o alumno/a non poida ser atendido por estar o horario xa ocupado, vese conveniente que o alumno/a interesado solicite a tutoría por mail con anterioridade. Só aténdense cuestións da materia por correo ou mensaxes institucionais.
Probas	Descrición

Traballo	A través da investigación de textos científicos, prácticas, talleres grupales, etc. o alumno/a irase implicando gradualmente na lectura, comprensión e redacción de textos científicos que estean relacionados coa materia. De igual modo, iniciárase na procura de datos en bases bibliográficas e na citación de fontes coas súas respectivas referencias. Si ademais das explicacións e prácticas en clase, o alumno/a considérase necesario, poderá facer uso da Tutoría Académica designada no horario establecido, que se atopará dispoñible na web, xunto co horario de tutorías académicas de todos os demais profesores e materias. Para evitar que o alumno/a non poida ser atendido por estar o horario xa ocupado, véase conveniente que o alumno/a interesado solicite a tutoría por mail con anterioridade. Só aténdense cuestións da materia por correo ou mensaxes institucionais.

Avaliación		Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
	Descrición					
Exame de preguntas obxectivas	Ao finalizar cada módulo, de forma presencial física no lugar que se indique, realizarase unha proba obxectiva de tipo test e respostas curtas, a través da Blackboard Ultra do curso e con sistema Respondus. Será en horario de tutorías académicas, clase ou conferencia, cuxa data e horario avisarase cunha antelación mínima de 10 días. Poderán derivarse diso as seguintes situacións: a) O alumno/a que supere con máis dun 6 de nota tres dos módulos ao longo do curso, e que realice o exame de polo menos catro dos módulos, terá por nota final de Exame de OCE a media das notas. b) O alumno/a que non realice polo menos tres exames dos módulos terá que presentarse ao exame final da materia, sen que se lle conserve ningunha nota deste apartado da avaliación, con independencia das cualificacións obtidas nos exames realizados. c) O alumno/a que realice polo menos catro dos exames dos módulos e que en polo menos 3 deles aprobe cun 5 terá que presentarse ao exame final da materia con todo, sen ningunha nota acumulada, pero terase en conta a posibilidade de aprobar o exame final cunha nota entre 4,5 e 5. O exame final da materia para quen lle corresponda. Realizarase de forma presencial física na aula, no día e a hora publicados no calendario de exames dispoñible desde xullo de 2023 na web da Escola. Realizarase unha proba obxectiva de tipo test e respostas curtas, a través da Blackboard Ultra do curso e con sistema Respondus. O alumno/a que lle corresponda realizar esta proba final e que, por distintos motivos non poida realizala no día e a hora indicada, realizará unha proba oral no día e a hora que se conveña.	35	A1 A4	B1 B6 B9 B10 B12	C66	D1 D2 D6 D8 D14 D15 D22
Traballo	O alumno/a desenvolverá a redacción dun breve texto científico, que supondra a asociación de ideas de, polo menos, dous textos/artigos científicos. O seu desenvolvemento terá lugar de forma presencial física na aula, en formato papel e co instrumento bolígrafo. Levaráse a cabo o día e a hora fixada durante o curso, que se indicará con máis de 40 días de antelación. A rúbrica de avaliación deste apartado darase a coñecer a medida que avancen as prácticas presenciais dedicadas a poder desenvolver as competencias correspondentes para realizar con éxito dita tarefa. O alumno/a que por distintos motivos non poida realizar a proba no día e hora fixados, farao na data e hora do exame final oficial.	30	A2 A3 A4 A5	B9 B11	C8 C9 C10 C21 C43 C66	D6 D7 D8 D18
Presentación	O alumno/a entregará de forma individual un traballo relacionado co desenvolvemento dun tema da materia en formato PechaKucha. A data e hora de entrega acordarase o primeiro mes de clase. A forma máis detallada de como desenvolvelo estará dispoñible no curso correspondente da Blackboard Ultra e explicarse en clase.	35	A2 A3 A5	B6 B10 B11	C8 C43 C58 C64	D1 D3 D6 D7 D8 D14 D15 D16 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Con anterioridade detalláronse as probas de avaliación que contén a materia de Organización do Centro Escolar (OCE). Todas elas son de carácter prescriptivo. O non informarse das condicións e prazos non exime de cumprilos e asumir as consecuencias quede iso poidan derivarse.

O uso incorrecto de signos de puntuación ou as faltas de ortografía restan cada un/a -0,10 puntos en calquera dos tipos de probas. Para a realización da nota final da materia será necesario obter un 5 ou máis en cada unha das modalidades de avaliación. A realización da avaliación será individual para cada alumno/a e realizarase nas condicións indicadas pola profesora, entre as que se inclúen a non consulta de materiais ou persoas non permitidas, a asistencia puntual, a entrega nas condicións e lugares indicados, etc. O non cumprimento destas normas autoriza á profesora para invalidar a proba, e o alumno/a terá que asumir as consecuencias que diso se deriven. Só aténdese as consultas realizadas polas vías institucionais das que dispón o alumno/a. A saber, son tres: mail indicado na Guía Docente, mensaxes de cada curso da BlackBoard Ultra, Teams individual e grupal (de ser o caso) de cada materia; todo iso, co fin de manter as boas prácticas de protección de datos.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Blanco-Navarro, M., **La organización escolar**, CEU Ediciones, 2013

Dialnet, <https://scholar.google.es/>, s.d.

Gento Palacios, S., González-Fernández, R. y López-Gómez, E., **Dirección de centros educativos y ampliación de autonomía con rendición de cuentas. El rol del liderazgo pedagógico**, <https://doi.org/10.22550/REP80-1-2022-07>, Revista Española de Pedagogía, 2022

Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, **Ley Orgánica de Educación (último texto consolidado)**, <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2006-7899>, BOE, 2022

RAE, **Diccionario de la Lengua Española y Ortografía**, RAE, 2010

Bibliografía Complementaria

Blanco-Navarro, M., **The dimension of the Teacher-Student relationship: frequent language and its conditioning factors**, doi.org/10.35765/mjse.2021.1019.02, 10 1(19), Multidisciplinary Journal of School Education, 2021

Campo, A., **Herramientas para los directivos escolares. II**, Wolters Kluwer, 2012

Constitución Española, 1978

Del Pozo, M., **Liderazgo. En Aprender hoy y liderar mañana**, Tekman Books, 2016

Google Scholar, <https://scholar.google.es/>,

Gregorio, A., **La integración de los padres en los procesos educativos escolares**, (12), 81-90, Investigación aplicada y experiencias educativas,

Esteban, R.M., Asenjo, J.T. y Prieto, L., **Procesos y contextos educativos**, Editorial Síntesis, 2021

INEE, **Boletín de Educación del Instituto Nacional de Evaluación**, MEC,

Melgarejo, X., **Gracias, Finlandia: qué podemos aprender del sistema educativo de más éxito**, Plataforma, 2015

Montero, A., **Selección y evaluación de directores de centros educativos**, Wolters Kluwer, 2012

Muñoz, A.I., **Hacia una educación inclusiva universitaria por medio del Aprendizaje-Servicio de alumnos de ingenierías**, Experiencias pedagógicas e innovación educativa: a, 2018

Pascual-Arias, C., López-Pastor, V.M. y Sonlleve Velasco, M., **Buenas prácticas de Evaluación Formativa y Compartida en todas las etapas educativas**, Miño y Dávila, S.L., 2022

Ponce-Aguilar, E.E., **Auto-evaluación y coevaluación: una experiencia en el proceso de enseñanza-aprendizaje**, <http://dx.doi.org/10.23857/dc.v6i3.1216>, Dominio de las ciencias, 2020

Saint, D. y Funes, S., **Gestión eficaz de la convivencia en los centros educativos**, Wolters Kluwer, 2012

Torrego, J.C., **El plan de convivencia: fundamentos y recursos para su elaboración y desarrollo**, Alianza, 2010

Sánchez Lobato, J. (Coord.), **Saber escribir**, Instituto Cervantes. Aguilar, 2016

Sánchez, M.L., **Gestión positiva de conflictos y mediación en contextos educativos (2ª. Ed.)**, Reus, S.A., 2016

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Educación: Diseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Prácticas externas: Practicum/V51G120V01981

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Socioloxía: Socioloxía da educación/V51G120V01105

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Diseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Outros comentarios

Recoméndase encarecidamente a lectura detida e traballada da presente Guía Docente, consultando nas primeiras horas da mesma calquera dúbida que poida xurdir.

Tamén se recomenda -desde o momento en que o alumno ou a alumna tome conciencia de que desexa cursar dita materia- a consulta frecuente e variada dos Portais Educativos oficiais dispoñibles na web, especialmente o do Ministerio de Educación e o da Consellería Educativa de Galicia, así como a sección de Educación e Formación da Comisión Europea.

A *familiarización coa Plataforma institucional *Intranet e *Microsoft 365 da que poderán dispor, unha vez matriculados na Escola Universitaria Maxisterio *CEU de Vigo, será un requisito imprescindible para o desenvolvemento da materia. Ofreceranse indicacións *sobre a conveniencia dun medio ou outro, dependendo da xestión que se queira levar a cabo. Dita situación, inclúe a aceptación das esixencias da mesma en canto a datos, uso de micrófonos, cámaras, etc. que se consideren necesarios para o desenvolvemento da mesma.

Será de gran axuda que o alumno/a poña a súa foto nas condicións e o lugar establecido para iso, *en o primeiros sete días do inicio do cuadrimestre ou antes, dado que facilita o labor da profesora. Grazas.
